

Αιμιλία Ζίφα ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ημερομηνία – Τόπος Γέννησης: 12 Οκτωβρίου 1963, Καβάλα

Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος με τρία παιδιά

Διεύθυνση κατοικίας: Γκλαβάνη 144, 38221 Βόλος

Τηλέφωνο: οικίας 24210-37979, γραφείου 2410-565288

email azifa@uth.gr

ΣΠΟΥΔΕΣ

- **Πτυχίο** του Τμήματος Βιολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης, *Οκτώβριος 1985*.
- **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (D.E.A)** Μοριακής και Κυτταρικής Φαρμακολογίας, με ειδίκευση στη Νευροβιολογία, του Πανεπιστημίου PARIS VI - Pierre et Marie Curie, *Οκτώβριος 1987*.
- **Διδακτορικό Δίπλωμα** του Πανεπιστημίου Paris VI (These de l'Université Paris VI) στην Μοριακή και Κυτταρική Φαρμακολογία. Πραγματοποιήθηκε στο Εργαστήριο Pharmacologie Neuro-Immuno-Endocrinienne του Institut Pasteur - Paris, υπό τη διεύθυνση του Gilles Fillion. Υποστηρίχθηκε στις *21 Μαΐου 1992*.

Τίτλος Διατριβής. ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΕΩΝ 5-HT₁: Μετεμβρυακή ανάπτυξη των συστημάτων μεταγωγής και επίδραση των αντικαταθλιπτικών. Απομόνωση μιας ενδογενούς ουσίας, ειδικού ρυθμιστή των υποδοχέων 5-HT₁.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- Laboratoire de Pharmacologie Neuro-Immuno-Endocrinienne, Institut Pasteur, 28, rue du Dr Roux, 75015 PARIS. Διευθυντής G. Fillion. *Σεπτέμβριος 1986 - Μάιος 1992*.
- Εργαστήριο Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Διευθυντής Π. Μολυβδάς. *Ακαδ. Έτος 1996-97*.
- Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Διευθυντής Α. Μπενάκης. *Από το Μάιο 1996- 1998*.
- Γενικό Τμήμα, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, *1999- 2000*.
- Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, *2000-*

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Οργάνωση και διδασκαλία προπτυχιακών μαθημάτων

- **Μοριακή και Κυτταρική Νευροφαρμακολογία:** 3^ο και 5^ο Εξάμηνο, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 1993-96 και 1998-99
- **Βιολογία:** 5^ο Εξάμηνο, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 1994-99
- **Οικολογία:** 5^ο Εξάμηνο, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 1996-98
- **Η Φυσιολογία των αισθήσεων:** 4^ο Εξάμηνο, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 1999-2000
- **Ανάπτυξη και Αναπαραγωγή των Οργανισμών:** 4^ο Εξάμηνο, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 1999-2000
- **Κυτταρική Βιολογία:** 1^ο Εξάμηνο, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2000-2003
- **Γενική Βιολογία:** 1^ο Εξάμηνο, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2000-2005
- **Διακυτταρική Επικοινωνία – Μεταγωγή Σήματος:** 4^ο Εξάμηνο, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2001-
- **Βιοχημική Φαρμακολογία:** 5^ο Εξάμηνο, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2002-
- **Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά:** 5^ο Εξάμηνο, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, 2002-

Διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων

- **Διαλέξεις (4) στο μάθημα “Οικολογία”** του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Βιοτεχνολογία: Ποιότητα Διατροφής και Περιβάλλοντος του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του ΠΘ.
- **Διαλέξεις (4) “Κυτταρικός κύκλος και Μεταγωγή Σήματος”** στο μάθημα Βασικά Εισαγωγικά Μαθήματα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Εφαρμογές Μοριακής Βιολογίας: Μοριακή Διαγνωστική – Μοριακοί Δείκτες του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του ΠΘ.
- **Διάλεξη “Μοριακοί Δείκτες Νευρικών Ασθενειών”** στο μάθημα Ειδικά Θέματα Κλινικής Βιοχημείας – Κλινικοί Βιοχημικοί Δείκτες του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Βιοτεχνολογία – Ποιότητα Διατροφής και Περιβάλλοντος του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του ΠΘ.
- **Διάλεξη “Ογκογένεση και Μεταγωγή Σήματος”** στο μάθημα Μοριακή Διαγνωστική του Καρκίνου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Βιοτεχνολογία – Ποιότητα Διατροφής και Περιβάλλοντος του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του ΠΘ.

- **Διάλεξη “Φαρμακογενωμική”** στο μάθημα Φαρμακολογία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Ιατρικής του ΠΘ.

Επίβλεψη πτυχιακών εργασιών

1. Σκάθαρος Ιωάννης (2000) Προσπάθεια απομόνωσης του προδρόμου μορίου του νευροπεπτιδίου 5-HT moduline (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
2. Παπαδόνα Μαρία (2001) 5-HT moduline, ένα νέο νευροπεπτίδιο: Ταυτοποίηση του προδρόμου μορίου του σε ιστούς του περιφερικού νευρικού συστήματος (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
3. Λιάκου Ζωή (2001) 5-HT moduline, ένα νέο νευροπεπτίδιο. Ταυτοποίηση του προδρόμου μορίου στο νευρικό σύστημα (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
4. Θεοτόκης Πασχάλης (2003) Ανίχνευση μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια από ασθενείς με ποικίλα κλινικά συμπτώματα (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
5. Καλογρίδη Αμαλία (2003) Ύπαρξη μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά γονίδια t RNA σε ασθενείς με νευρομυϊκή δυσλειτουργία (Επιβλέπουσα : Αιμιλία Ζίφα)
6. Καμινάρη Αρχοντία (2003) Μελέτη ανίχνευσης πολυμορφισμών σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια σε φυσιολογικό ανθρώπινο ελληνικό πληθυσμό (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
7. Σταύρου Μαρία (2004) Μεταλλάξεις σε μιτοχονδριακά γονίδια tRNA ως παράγοντες προδιάθεσης στην εμφάνιση του άσθματος (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
8. Πολυχρονίδου Νεραντζιά (2004) Ανίχνευση και μελέτη πολυμορφισμών σε μιτοχονδριακά γονίδια tRNA σε φυσιολογικό ανθρώπινο ελληνικό πληθυσμό (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα).
9. Σαχίνη Νικολέτα –Νίκη (2009) Ανίχνευση μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά t RNA γονίδια σε ασθενείς με Alzheimer (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)

Επίβλεψη Μεταπτυχιακών Διατριβών

1. Σκουμή Ελευθερία: Ανίχνευση μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια σε ασθενείς με άσθμα (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
2. Σαλγκάμης Βάιος: Μελέτη πολυμορφισμών μιτοχονδριακού DNA στο φυσιολογικό πληθυσμό (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
3. Κορώνας Ευάγγελος: Μελέτη πολυμορφισμών μιτοχονδριακού DNA στο φυσιολογικό πληθυσμό (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
4. Παπαφίγκου Ζωή: Συσχέτιση του διαβήτη με μεταλλάξεις του μιτοχονδριακού DNA (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)

5. Βαϊτσοπούλου Χριστίνα: Ανίχνευση μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια σε ασθενείς με διαβήτη (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
6. Παπαδημητρίου Κων/νος: Ταυτοποίηση μοριακών δεικτών σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια σε ασθενείς με Alzheimer (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
7. Τερζενίδου Μαρία-Ειρήνη: Συσχέτιση μιτοχονδριακών μεταλλάξεων με τη νόσο Alzheimer (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)
8. Τσαχουρίδης Στέφανος: Υπάρχει μιτοχονδριακή δυσλειτουργία στο άσθμα; Μελέτη του συμπλόκου IV (Επιβλέπουσα: Αιμιλία Ζίφα)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Μέλος της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας
- Μέλος της Επιτροπής Σπουδών του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας
- Επιμέλεια του Ελληνικού και Αγγλικού Οδηγού Σπουδών του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας.
- Επιμέλεια του site του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ- ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- **Υποτροφία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας**, Διεύθυνση Τεχνικής Βοήθειας, βάσει του Προγράμματος NATO για μεταπτυχιακές σπουδές, *Σεπτέμβριος 1987 - Ιούλιος 1991*.
- Επιστημονικός Υπεύθυνος του Ερευνητικού Έργου “5-HT-moduline, ένα νέο νευροπεπτίδιο: ταυτοποίηση και μελέτη του πρόδρομου μορίου του και του γονιδίου που το κωδικοποιεί” που χρηματοδοτήθηκε με 8.000 ευρώ από την Επιτροπή Ερευνών του ΠΘ., *Σεπτέμβριος 2003*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. **Zifa E.**, Hernandez J., Fayolle C. and Fillion G.

Postnatal development of 5-HT₁ receptors: [³H]5-HT binding sites and 5-HT induced adenylate cyclase activations in rat brain cortex

Developmental Brain Research, 44 (1988) 133-140

Impact factor 2,556	Citations 15
---------------------	--------------

2. Fillion G., Harel C., Cloez I., Barone P., Atger F., Fillion M.-P., Prudhomme N., Rousselle J.-C., **Zifa E.**, Haour F., Jordan J., Deluermoz S. and Kopp N.

Récepteurs sérotoninergiques 5-HT_{1D} et antidépresseurs

Psychiatr. & Psychobiol., 5 (1990) 187-194

Impact factor 3,08	Citations -
--------------------	-------------

3. Fillion G., Rousselle J.-C., **Zifa E.** and Massot O.

An extract from cerebral cortex interacts selectively with 5-HT₁ receptors

Biological Psychiatry, 2 (1991) 713-715

Impact factor 8,926	Citations 18
---------------------	--------------

4. **Zifa E.** and Fillion G.

5-Hydroxytryptamine receptors

Pharmacological Reviews, 44 No.3 (1992) 401-458

Impact factor 22,837	Citations 608
----------------------	---------------

5. Rousselle J.-C., Massot O., Delepierre M., **Zifa E.**, Rousseau B., and Fillion G.

Isolation and characterization of an endogenous peptide from rat brain interacting specifically with the serotonergic_{1B} receptor subtypes

The Journal of Biological Chemistry, 271 No.02 (1996) 726-735

Impact factor 5,328	Citations 48
---------------------	--------------

6. Fillion G., Rousselle J.-C., Massot O., **Zifa E.**, Fillion M.-P., and Prudhomme N.

A new peptide, 5-HT-moduline, isolated and purified from mammalian brain specifically interacts with 5-HT_{1B/1D} receptors

Behavioural Brain Research, 73 (1996) 313-317

Impact factor 3,22	Citations 15
--------------------	--------------

7. Asproдини EK., **Zifa E.**, Papageorgiou I., Benakis A.

Determination of N-acetylation phenotyping in a Greek population using caffeine as a metabolic probe

Eur. J. Drug Metab. Pharmacokinet. 23 (1998) 501-506

Impact factor 0,677	Citations 11
---------------------	--------------

8. **Zifa E**, Giannouli S, Theotokis P, Stamatis C, Mamuris Z, Stathopoulos C.,
Mitochondrial tRNA mutations: clinical and functional perturbations.
RNA Biol. 4 (2007) 38-66

Impact factor 5,559	Citations 12
---------------------	--------------

9. **Zifa E**, Theotokis P, Kaminari A, Maridaki H, Leze H, Petsiava E, Mamuris Z, Stathopoulos C.,
A novel G3337A mitochondrial ND1 mutation related to cardiomyopathy co-segregates with
tRNA^{Leu(CUN)} A12308G and tRNA^{Thr} C15946T mutations.
Mitochondrion 8 (2008) 229-36

Impact factor 4,145	Citations 3
---------------------	-------------

10. **Zifa E**, Daniil Z, Skoumi E, Stavrou M, Papadimitriou K, Gourgoulisanis K, Mamuris Z.,
Detection of specific tRNA gene mutations contributing to asthma susceptibility. Contribution of
haplogroup U.
Mitochondrion (submitted)

11. **Zifa E**, Theotokis P, Kalogridi A, Stavrou M, Kaminari A, Stathopoulos C, Mamuris Z.,
Contribution of mitochondrial tRNA mutations in children with nerve and muscle dysfunction
exhibiting lactic acidosis.
RNA Biology (under submission)

Σύνολο Impact factor 56,38	Σύνολο Citations 712
-----------------------------------	-----------------------------

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΒΙΒΛΙΑ

1. Fillion G., Barone P., Cloéz I., Fillion M.-P., Harel C., Massot O., Rousselle J.-C. and **Zifa E**.
A cerebral endogenous factor regulates the activity of the serotonergic receptors modulating the
neuronal release of acetylcholine
in *Neuroreceptor Mechanisms in Brain*, S. Kito et al (eds) Plenum Press, New York, 1991,
p.165-176.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. **Zifa E.**, Hernandez J., Fayolle C. and Fillion G.
 Postnatal development of 5-HT₁ receptors in rat brain cortex
11th Annual Meeting of the European Neuroscience Association, 4-8 September 1988, Zurich.

2. Harel C., Latouch J., Prudhomme N. et **Zifa E.**
 Récepteurs sérotonergiques 5-HT_{1D} et antidépresseurs
Conférences du Département de Physiopathologie Experimentale de l'Institut Pasteur, 21 Avril 1989, Paris.

3. Harel C., Massot O., Prudhomme N., Rousselle J.-C. and **Zifa E.**
 Récepteurs sérotonergiques presynaptiques modulateurs, dépression et mécanismes d'action des antidépresseurs
Conférences de la Section 27 du Centre National de Recherche Scientifique (CNRS), 27-28 Novembre 1989, Paris.

4. Fillion G., Rousselle J.-C., Massot O., **Zifa E.**, Cloéz I., Fillion M.-P. and Barone P.
 A cerebral peptide modulates the regulating effect of the serotonergic system on the acetylcholine neuronal release; relationship with the mechanism of action of antidepressants
3rd International Symposium Pharmacology of Transmitter Interaction, 16-18 May 1990, Sofia.

5. Fillion G., **Zifa E.**, Rousselle J.-C. and Massot O.
 A cerebral endogenous fraction interacts selectively with 5-HT_{1A} and 5-HT_{1D} receptor subtypes
5th World Congress of Biological Psychiatry, 9-14 June 1991, Florence.

6. **Ζίφα Αιμ.**, Rousselle J.-C. και Fillion G.
 Απομόνωση ενός ενδογενούς ρυθμιστικού παράγοντα των σεροτονεργικών υποδοχέων
16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών, 5-7 Μαΐου 1994, Βόλος.

7. Asproдини E.K., **Zifa E.** and Benakis A.
 Caffeine acetylation phenotyping for rational TB treatment: the potential role of gender on the metabolic pathway of caffeine
Gordon Research conference - Drug metabolism, 6-11 July 1997, Holderness, NH, USA.

8. Asproдини E.K., **Zifa E.** and Benakis A.

Phenotyping for acetylation using caffeine in a Greek population

3rd Xenobiotic Metabolism and Toxicity Workshop of Balkan Countries, 4-8 October 1997, Varna, Bulgaria.

9. **Ζίφα Αιμιλία**, Ε. Γεωργιάτσου, Β. Grimaldi, G. Fillion,

Απομόνωση ενός πρόδρομου μορίου του ενδογενούς πεπτιδικού ρυθμιστή των σεροτονεργικών υποδοχέων 5-HT_{1B},

Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Νευροεπιστημών, 21-29 Οκτωβρίου 2001, Θεσσαλονίκη.

10. Θεοτόκης Π., Καμινάρη Α., Σταμάτης Κ., Μαριδάκη Ε., Χρηστάκου Ε., Λεζέ Ε., Αναστασίου Α. Πετσιαβά Ε., Μαμούρης Ζ, Σταθόπουλος, **Ζίφα Α.**

Μελέτη ανίχνευσης μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά tRNA γονίδια από ασθενείς με ποικίλα κλινικά συμπτώματα.

29^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών – Καβάλα 17-19 Μαΐου 2007

11. Καμινάρη Α., Θεοτόκης Π., Σταμάτης Κ., Πουρνάρας Σ., Μαμούρης Ζ., Σταθόπουλος Κ*, **Ζίφα Α.**, Μελέτη ανίχνευσης πολυμορφισμών στο μιτοχονδριακό tRNA^{leu(urr)} γονίδιο σε φυσιολογικό ανθρώπινο πληθυσμό.

29^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών – Καβάλα 17-19 Μαΐου 2007

12. Καλογρίδη Α., Σταύρου Μ., Θεοτόκης Π., Καμινάρη Α., Σταμάτης Κ., Λεζέ Ε. Πετσιαβά Ε. Μαμούρης Ζ, Σταθόπουλος Κ. , **Ζίφα Α.**

Συνύπαρξη διαφορετικών μεταλλάξεων σε μιτοχονδριακά γονίδια tRNA συσχετίζεται με κλινικά συμπτώματα.

30^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών – Θεσσαλονίκη 22-25 Μαΐου 2008

13. Παπαδημητρίου Κ., Μαμούρης Ζ, **Ζίφα Α.**

Μεταλλάξεις σε μιτοχονδριακά γονίδια tRNA σε Ασθενείς με Alzheimer.

32^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών – Καρπενήσι 20-22 Μαΐου 2010

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Ζίφα Αιμ. (1996): **Βιολογία**, Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σελ.260
- Ζίφα Αιμ. (1998): **Οικολογία**, Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σελ.94
- Ζίφα Αιμ. (1998): **Μοριακή και Κυτταρική Νευροφαρμακολογία**, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σελ.160
- Ζίφα Αιμ. (2000): **Η Φυσιολογία των αισθήσεων**, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σελ.67
- Ζίφα Αιμ. (2000): **Ανάπτυξη και Αναπαραγωγή των Οργανισμών**, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σελ.182
- Ζίφα Αιμ., Μαμούρης Ζήσης, Μούτου Κατερίνα (2008): **Βιολογία**, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, σελ.1050
- Ζίφα Αιμ. (2009): **Διακυτταρική Επικοινωνία – Μεταγωγή Σήματος**, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σελ.610
- Ζίφα Αιμ. Επιμέλεια μετάφρασης και παρουσίασης (2005): **Μεταγωγή Σήματος: Gomberts, Kramer and Tatham**, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, σελ.450
- Ζίφα Αιμ., Μπαλατσός Νίκος, Κουρέτας Δημ. (2009): **Στοιχεία Βιοχημικής Φαρμακολογίας**, Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σελ.320